

Інформаційна довідка
щодо функціонування системи БПД
за перше півріччя 2015 року



Координаційний
центр з надання
правової допомоги

Скорочення:

БПД	безоплатна правова допомога
БВПД	безоплатна вторинна правова допомога
КМУ	Кабінет Міністрів України
ВРУ	Верховна Рада України
ЗУ	Закон України
КПК	Кримінальний процесуальний кодекс України
Мін'юст	Міністерство юстиції України
Координаційний центр	Координаційний центр з надання правової допомоги
НААУ	Національна асоціація адвокатів України
РАУ	Рада адвокатів України
УФПД	Українська фундація правової допомоги



Текст, виділений **синім кольором**, містить гіперпосилання

1. Загальний контекст та принципові зміни підходу до надання правової допомоги за рахунок коштів державного бюджету

На сьогодні БВПД надається:

- особам, які відповідно до положень кримінального процесуального законодавства вважаються затриманими; до яких як запобіжний захід обрано тримання під вартою;
- у кримінальних провадженнях стосовно яких відповідно до положень КПК захисник залучається слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом для здійснення захисту за призначенням або проведення окремої процесуальної дії;
- особам, засудженим до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі;
- особам, до яких застосовано адміністративне затримання або адміністративний арешт.

Відповідно до пункту 6 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» ЗУ «Про безоплатну правову допомогу» надання безоплатної вторинної правової допомоги всім категоріям осіб, зазначеним у статті 14 зазначеного Закону, в повному обсязі забезпечується з **1 липня 2015 року**. Окрім зазначених вище категорій осіб до суб'єктів права на безоплатну вторинну правову допомогу належать:

- особи, які перебувають під юрисдикцією України, якщо середньомісячний сукупний дохід їхньої сім'ї нижчий суми прожиткового мінімуму, розрахованого та затвердженого відповідно до Закону України «Про прожитковий мінімум» для осіб, які належать до основних соціальних і демографічних груп населення, інваліди, які отримують пенсію або допомогу, що призначається замість пенсії, у розмірі менше двох прожиткових мінімумів для непрацездатних осіб;
- діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, безпритульні діти, діти, які можуть стати або стали жертвами насильства в сім'ї;
- особи, на яких поширюється дія Закону України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту»;
- ветерани війни та особи, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», особи, які мають особливі заслуги та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною, особи, які належать до числа жертв нацистських переслідувань;
- особи, щодо яких суд розглядає справу про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи недієздатною та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи;

- особи, щодо яких суд розглядає справу про надання психіатричної допомоги в примусовому порядку;
- особи, реабілітовані відповідно до законодавства України.

У зв'язку з цим пунктом 14 розділу XIII «Перехідні положення» [ЗУ «Про прокуратуру»](#) від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII, який [вносить низку важливих системних змін до Закону України «Про безоплатну правову допомогу»](#) (підпункт 64 пункту 5 розділу XII), та яким Мін'юсту доручено утворити районні, міжрайонні, міські, міськрайонні, міжрайонні у містах центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги з урахуванням потреб відповідної адміністративно-територіальної одиниці та забезпечення доступу осіб до БВПД.

На виконання зазначеної норми Закону наказом Мін'юсту від 10 березня 2015 року № 331/5 «Питання розвитку системи безоплатної вторинної правової допомоги» утворено 10 місцевих центрів з надання БВПД (у кожному регіоні від трьох до дев'яти центрів).

1 липня 2015 року в усіх регіонах України розпочали роботу 10 місцевих центрів з надання БВПД, які надають таку допомогу соціально незахищеним категоріям громадян у цивільному та адміністративному процесах.

[Перший київський місцевий центр з надання БВПД](#) відкрив Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк. Участь у відкритті взяли також Міністр юстиції України Павло Петренко, Надзвичайний і Повноважний Посол Канади в Україні Роман Ващук та директор Координаційного центру з надання правової допомоги Андрій Вишневський.



*Контакти регіональних центрів з надання БВПД – [ТУТ](#).
Контакти місцевих центрів з надання БВПД – [ТУТ](#).*

2. Нормативно-правова база та її удосконалення

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ТА ІНШИХ АКТІВ У СФЕРІ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

1. Конституція України (стаття 59)
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (пункт 3 статті 6)
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.12 № 4651-VI
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X

ЗАКони УКРАЇНИ:

5. від 14.10.14 №1697-VII «Про прокуратуру»
6. від 06.11.12 № 5477-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про безоплатну правову допомогу»
7. від 05.07.12 № 5076-VI «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»
8. від 02.06.11 № 3460-VI «Про безоплатну правову допомогу»

ПОСТАНОВИ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ:

9. від 04.06.15 № 364 «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 1 березня 2014 р. N 65»
10. від 11.03.15 № 110 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо захисту прав людини шляхом спрощення доступу до безоплатної вторинної правової допомоги та підвищення якості її надання»
11. від 17.09.14 № 465 «Питання оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу»
12. від 02.07.14 № 228 «Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України»
13. від 04.03.13 № 130 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу»
14. від 13.02.13 № 394 «Про затвердження Державної цільової програми формування

- системи безоплатної правової допомоги на 2013-2017 роки»
15. від 20.06.12 № 552 «Про умови оплати праці працівників Координаційного центру з надання правової допомоги та його територіальних відділень»
 16. від 06.06.12 № 504 «Про утворення Координаційного центру з надання правової допомоги та Центру правової реформи і законопроектних робіт при Міністерстві юстиції»
 17. від 11.01.12 № 8 «Про затвердження Порядку і умов укладення контрактів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі, та договорів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі»
 18. від 28.12.11 № 1363 «Про затвердження Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою »
 19. від 28.12.11 № 1362 «Про затвердження Порядку і умов проведення конкурсу та вимог до професійного рівня адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги»

РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ:

20. від 13.08.14 № 720-р «Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Міністерству юстиції на 2014 рік»
21. від 04.07.12 № 435-р «Про схвалення Концепції Державної цільової програми формування системи безоплатної правової допомоги на 2013 – 2017 роки»

НАКАЗИ МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ:

22. від 30.04.15 № 633/5 «Про затвердження Порядку ведення Координаційним центром з надання правової допомоги Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу»
23. від 31.12.14 № 287/7 «Про затвердження плану заходів щодо розвитку системи надання безоплатної правової допомоги»
24. від 16.10.14 № 1702/5 «Про затвердження форми акта надання безоплатної вторинної правової допомоги та додатків до нього»
25. від 25.02.14 № 368/5 «Про затвердження стандартів якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному процесі»
26. від 15.11.13 № 2424/5 «Про укладення Меморандуму про співпрацю між Національною асоціацією адвокатів України та Міністерством юстиції України у сфері надання безоплатної правової допомоги»
27. від 30.10.12 № 1582/5 «Про затвердження Переліку питань для тестування претендентів під час другого етапу конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються до надання безоплатної вторинної правової допомоги»
28. від 15.10.12 № 1520/5 «Про затвердження форм документів, що використовуються під час проведення конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються до надання безоплатної вторинної правової допомоги»
29. від 02.07.12 № 968/5 «Про утворення центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги»
30. від 02.07.12 № 967/5 «Про затвердження Положення про центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги»
31. від 15.06.12 № 891/5 «Про затвердження Порядку та критеріїв залучення органами місцевого самоврядування юридичних осіб приватного права до надання безоплатної первинної правової допомоги»
32. від 28.03.12 № 483/5 «Про затвердження Типового положення про установу з надання безоплатної первинної правової допомоги»
33. від 21.09.11 № 3047/5 «Про затвердження Порядку роботи громадської приймальні з надання безоплатної первинної правової допомоги»

НАКАЗИ ІНШИХ ЦОВВ:

34. [Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 14.03.2013 № 246 «Про внесення змін до Порядку визначення предмета закупівлі»](#)
35. [Наказ Міністерства фінансів України від 01.03.2013 № 348 «Про затвердження Змін до Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету»](#)

[Програмою діяльності Кабінету Міністрів України](#), схваленою Постановою Верховної Ради України від 27 лютого 2014 року № 799, передбачено розроблення та подання до Верховної Ради України Міністерством юстиції проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність».

6 березня 2014 року Міністром юстиції на [зустрічі з представниками адвокатської спільноти](#) було ініційовано створення робочої групи з підготовки проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність» з числа адвокатів.

22 квітня 2014 року Міністр юстиції направив законопроект, розроблений згідно з рішенням робочою групою, до Національної асоціації адвокатів України з проханням винести його на обговорення органів адвокатського самоврядування та надати пропозиції і зауваження до нього.

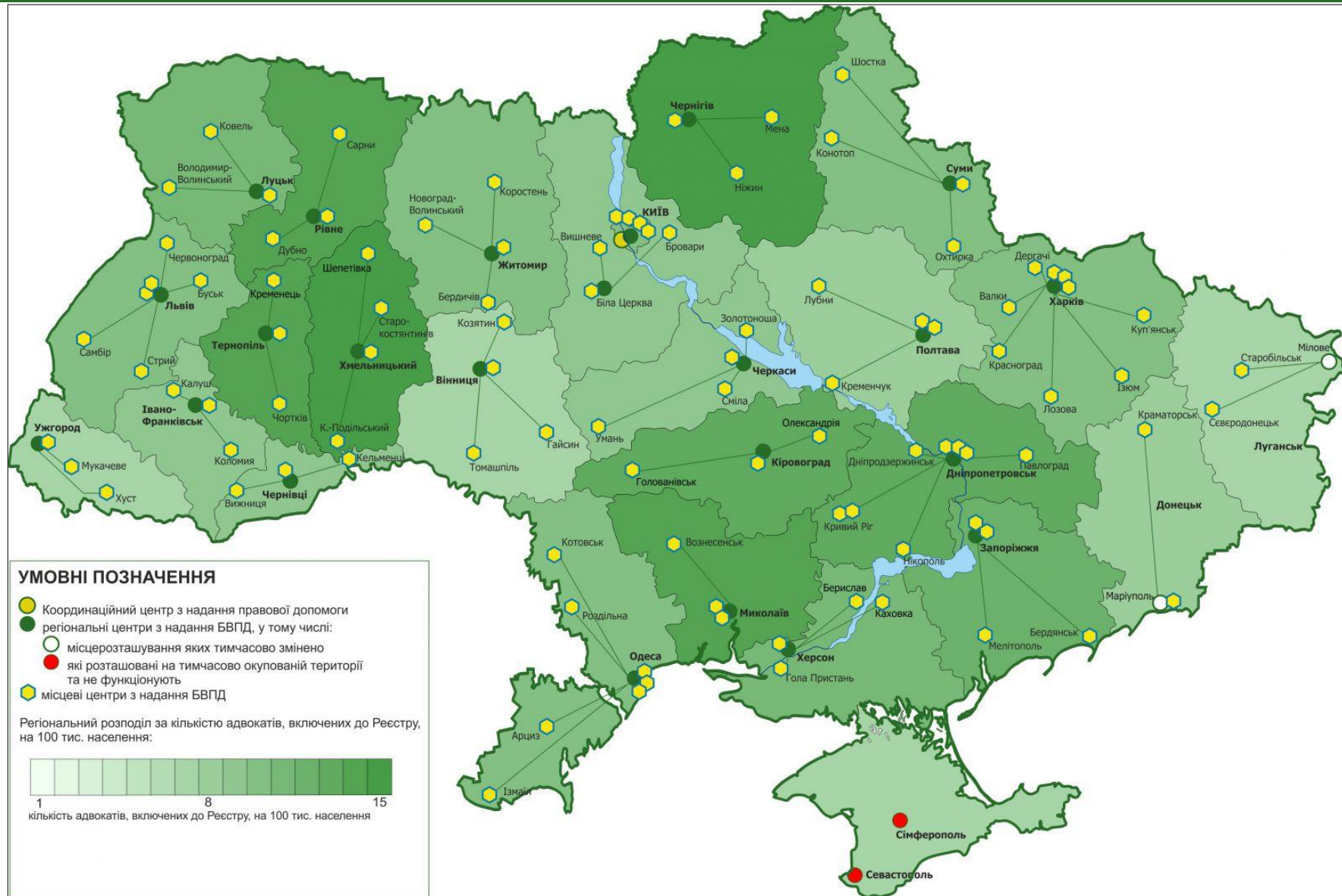
24 – 25 квітня 2014 року Рада адвокатів України на своєму засіданні розглянула законопроект, розроблений робочою групою Міністерства юстиції України, разом з альтернативним законопроектом, розробленим робочою групою Національної асоціації адвокатів України, і об'єднала найкращі положення обох документів в єдиний законопроект. Цей законопроект було розглянуто на позачерговому з'їзді адвокатів України, який відбувся 26 – 27 квітня 2014 року в м. Одеса.

Доопрацьований з урахуванням висновків експертів Ради Європи (Генеральний директорат з прав людини і правових питань) в частині його відповідності принципам і стандартам Ради Європи законопроект у робочому порядку передано для подальшого опрацювання відповідною робочою групою Ради з питань судової реформи.



Усі нормативно-правові та організаційно-розпорядчі документи, що стосуються системи БПД, доступні у розділі «Законодавство» на [веб-сайті Координаційного центру з надання правової допомоги](#)

Карта розташування регіональних та місцевих центрів з надання БВПД



3. Конкурс з відбору адвокатів, які залучаються для надання БВПД

З метою залучення адвокатів до надання правових послуг, визначених частиною другою статті 13 ЗУ «Про безоплатну правову допомогу», суб'єктам права на БВПД, визначеним статтею 14 згаданого Закону, Міністерством юстиції регулярно проводяться конкурси з відбору адвокатів, які залучаються для надання БВПД.

6 лютого 2015 року Мін'юстом прийнято [наказ № 44/7 «Про проведення конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги»](#).

Заяви та документи, необхідні для участі у конкурсі, приймалися [головними територіальними управліннями юстиції в областях та місті Києві, районними, районними у містах, міськими \(міст обласного значення\), міськрайонними та міжрайонними управліннями юстиції](#) з 9 лютого по 16 березня 2015 року включно.

Конкурс проводився у три етапи:

I етап – розгляд документів, поданих претендентами – відбулися у регіонах 23-25 березня 2015 року;

II етап – письмове тестування претендентів – відбулися одночасно в регіонах 28 березня 2015 року;

III етап – індивідуальні співбесіди з претендентами – відбулися у регіонах відповідно до затвердженого графіку з 1 по 9 квітня 2015 року.

Загалом на участь у сьомому конкурсі до управлінь юстиції в регіонах було подано **522 заяви** від адвокатів. На тестування з'явилося **474 адвокати**. За результатами усіх трьох етапів конкурсу **372 адвоката набрали необхідну кількість балів** для включення до реєстру адвокатів, які надають БВПД.

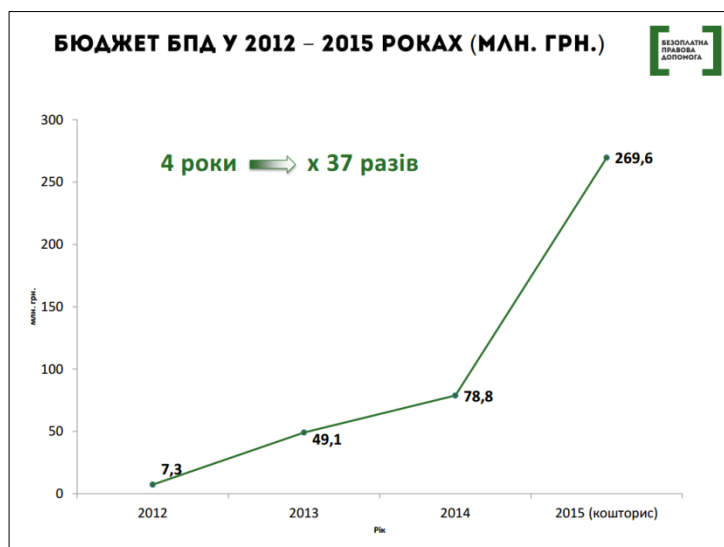


З детальною інформацією щодо проведення 7-го конкурсу з відбору адвокатів можна ознайомитись у розділі [«Конкурс адвокатів. Результати сьомого конкурсу»](#).

4. Фінансування системи БВПД

У 2015 році держава виділила на фінансування системи надання БВПД майже 270 млн. грн., що перевищує фінансування 2012 року у 37 разів (7,3 млн. грн.)

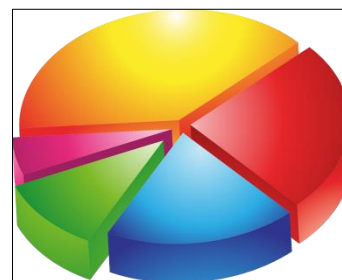
Зокрема, на оплату послуг адвокатів у бюджеті передбачено 122,4 млн. грн., а видатки розвитку системи складають 57,5 млн. грн.



5. Показники роботи системи БВПД з 1 січня по 30 червня 2015 року

За оперативною інформацією, з 1 січня по 30 червня 2015 року центрами з надання БВПД (без врахування центрів в Автономній Республіці Крим та м. Севастополь) видано **36943 доручення** адвокатам для надання БВПД, у тому числі:

- **2341** – особам, до яких застосовано адміністративне затримання;
- **2348** – особам, до яких застосовано адміністративний арешт;
- **8719** – особам, затриманим за підозрою у вчиненні злочину та / або стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою;
- **19727** – для здійснення захисту за призначенням;
- **1348** – для участі у проведенні окремих процесуальних дій у кримінальних провадженнях;



- **1800** – у процедурах з продовження, зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру;
- **32** – у процедурах, пов'язаних з видачею особи (екстрадицією);
- **285** – за ухвалою суду у кримінальних провадженнях щодо продовження, зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру, у процедурах, пов'язаних з видачею особи (екстрадицією), або у разі вирішення судом питань під час виконання вироків відповідно до статті 537 КПК;
- **343** – особам, засудженим до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі.

6. Оплата послуг адвокатів, які надають БВПД

З початку року та станом на **3 липня 2015 року** адвокатам було виплачено **31 269,8 тис. грн.**, що становить **94,6 %** від зареєстрованих фінансових зобов'язань (33 040,4 тис. грн.) та 80 % від фактично передбаченого кошторисом фінансування на січень – липень 2015 року (39 109,4 тис. грн.). Кредиторська заборгованість за державною програмою КПКВК 3603030 «Оплата послуг та відшкодування витрат адвокатів з надання безоплатної вторинної правової допомоги» становила **1 770,6 тис. грн.**, кредиторська заборгованість непокрита фінансуванням – 765,9 тис. грн.



7. Стратегічні ініціативи

а. Підтримка розвитку системи БПД в рамках проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні»

Протягом **13 березня – 30 квітня 2015 року** команда проекту у співпраці з Координаційним центром проводили відкритий конкурс претендентів на посади директорів місцевих центрів з надання БВПД. Методика відбору кандидатів, порядок проведення конкурсу, а також форма он-лайн заявки були розроблені за експертної підтримки проекту.



Переглянути **проміжний аналітичний звіт** щодо конкурсу претендентів на посади директорів місцевих центрів з надання БВПД можна [тут](#).

9-10 червня 2015 року за підтримки проекту відбулося [засідання експертних груп](#) з питань інтеграції безоплатної вторинної та первинної правової допомоги, до складу яких входили директори окремих місцевих центрів з надання БВПД, представники всеукраїнських та регіональних громадських організацій, центрів правової інформації та консультацій тощо. Захід було організовано УФПД за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» у співпраці з Координаційним центром.



З 12 по 16 червня 2015 року представники проекту брали участь в інтерв'юванні кандидатів на посади начальників відділів взаємодії із суб'єктами надання безоплатної первинної правової допомоги (інтеграторів) 100 місцевих центрів з надання БВПД.

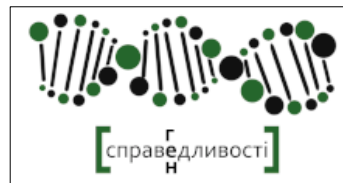


Методику відбору кандидатів було розроблено за експертної підтримки Проекту на основі процедури відбору директорів місцевих центрів з надання БВПД. Для проведення відбору інтеграторів у співпраці з експертами Проекту були розроблені методичні рекомендації для членів комісії, опис компетенцій інтегратора, необхідних для роботи на посаді в місцевому центрі з надання БВПД, та перелік запитань для проведення структурованого інтерв'ю.

20 та 22 червня 2015 року за підтримки проекту проходив навчальний семінар для керівного складу системи БПД. Участь у семінарі взяли директори регіональних центрів з надання БВПД, директори та виконуючі обов'язки директорів місцевих центрів з надання БВПД, керівництво та представники команди Координаційного центру з надання правової допомоги.



За фінансової підтримки у рамках проекту було створено спеціальну серію програм «Ген справедливості» на Громадському радіо, яка присвячена різноманітним питанням надання БПД в Україні та має на меті інформування суспільства щодо права на таку допомогу, важливих подій та ініціатив у сфері.



Ведучою програм є українська письменниця, адвокатка та правозахисниця **Лариса Денисенко**.



Інформацію про діяльність проекту можна отримати на офіційній сторінці проекту в мережі [Facebook](#)

в. Відкрита громадська платформа розвитку української системи БПД

**БЕЗОПЛАТНА
ПРАВОВА
ДОПОМОГА**

Відкрита громадська платформа розвитку української системи безоплатної правової допомоги

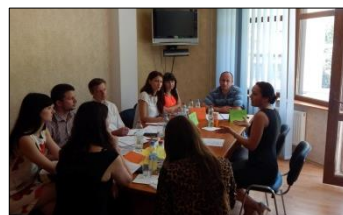
12 березня 2015 року відбулася робоча зустріч членів Громадської платформи з метою обговорення проекту оголошення про проведення відкритого конкурсу претендентів на посади директорів місцевих центрів з надання БВПД та форми подання заявок на участь у ньому, яка буде доступна для всіх заінтересованих осіб в електронній формі на спеціально створеному для конкурсу сайті.



6 квітня 2015 року в приміщенні Міністерства юстиції України під головуванням адвокатки, правозахисниці та письменниці Лариси Денисенко відбулось засідання Громадської платформи, на якому було обговорено результати подання заявок претендентами на посади директорів місцевих центрів з надання БВПД та підходи до проведення інтерв'ю з претендентами, які відбудуться впродовж 20 – 29 квітня 2015 року, а також в цілому схвалено склад і графіки засідань відповідних підкомісій.



Протягом **12 – 16 червня 2015 року** представники громадської платформи у якості членів конкурсних комісій брали участь в інтерв'юванні претендентів на посади начальників відділів взаємодії з суб'єктами надання безоплатної первинної правової допомоги місцевих центрів з надання БВПД (інтеграторів).



Детальніше про діяльність громадської платформи – [ТУТ](#).

с. Організація обміну досвідом та підвищення кваліфікації адвокатів з метою формування єдиних підходів щодо стратегії і тактики здійснення захисту, гарантованого державою

З метою формування єдиних підходів щодо стратегії і тактики здійснення захисту, гарантованого державою, Координаційний центр продовжує практику обміну досвідом та підвищення кваліфікації адвокатів системи БПД.



16 – 18 та 30 – 31 травня 2015 року проходив тренінг для адвокатів-тренерів, а **у червні – липні 2015 року** – **коло з 51 каскадного тренінгу для адвокатів у регіонах** на тему: «Роль захисника при визначенні кваліфікації окремих видів кримінальних правопорушень, дії захисника у кримінальних провадженнях які потребують судово-медичної експертизи». Участь у каскадних тренінгах взяли **1575 адвокатів**, з яких 41 адвокат не надає БВПД.

За підтримки Бюро з міжнародних питань у сфері боротьби з незаконним обігом наркотиків та правоохоронних питань (INL) Державного департаменту США створена робоча група з розробки пілотного курсу дистанційного навчання «Вступ до системи безоплатної правової допомоги» для адвокатів. **20-21 лютого** та 10 квітня 2015 пройшли засідання робочої групи.



Робоча група має на меті визначити платформу дистанційного навчання; формат, структуру та зміст пілотного курсу; сформувані розуміння базових знань та компетенцій, які мають набути слухачі курсу дистанційного навчання; визначити тематичне наповнення курсу та пакет навчальних матеріалів; визначити механізми та способи оцінки знань слухачів, рішення щодо технічного забезпечення запуску та підтримки дистанційного навчання тощо.

До складу робочої групи входять представники Координаційного центру, регіональних центрів з надання БВПД, адвокати-тренери/модератори з обміну досвідом між адвокатами, які надають БВПД, представники Американської асоціації юристів «Ініціатива з верховенства права» проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні», Української фундації правової допомоги, експерти з питань дистанційного навчання.

Крім того, для посилення обміну кращим досвідом Координаційним центром ініційовано розроблення та видання серії методичних рекомендацій для адвокатів, які надають БВПД:

Орієнтовний перелік тем методичних рекомендацій

Розроблено та видано

1. [«Дії захисника при затриманні особи за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення»](#)
2. [«Дії захисника при вирішенні питання про обрання, продовження, скасування або зміну запобіжного заходу»](#)
3. [«Дії захисника під час кримінального провадження в суді першої інстанції»](#)
4. [«Практика ведення адвокатських досьє»](#)
5. [«Вступ адвоката у справу. Початкові дії»](#)

Перебувають на стадії обговорення та редагування

6. «Дії захисника щодо оскарження дій рішень та бездіяльності прокурора, слідчого, слідчого судді»;
7. «Дії захисника у кримінальному провадженні під час перегляду судових рішень»;
8. «Дії захисника з окремих питань застосування заходів забезпечення кримінального провадження»;

Планується розробити та видати

9. «Дії захисника з доказування на різних стадіях кримінального провадження (збирання доказів, адвокатське розслідування)»;
10. «Дії захисника у кримінальному провадженні на підставі угод»;
11. «Дії захисника із забезпечення доступу до належної медичної допомоги»;
12. «Дії захисника у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру та примусового лікування»;

13. «Дії захисника у кримінальному провадженні щодо застосування окремих заходів кримінально-правового впливу»;

14. «Дії захисника у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх».

Крім того поза серією методичних рекомендацій експертами заплановано розроблення пам'яток «Захист адвоката. Гігієна та психологія», а також «Порядок звернення до Європейського суду з прав людини. Критерії прийнятності».



d. Інформаційний дайджест системи БПД

З метою об'єднання усіх учасників процесу організації надання БПД навколо спільних цінностей і принципів; повідомлення про формування та реалізацію єдиної державної політики у сфері БПД; інформування про важливі факти та події у системі; обміну кращими практиками як адвокатської, так і управлінської діяльності; відзначення та популяризація професійних досягнень адвокатів системи, Координаційним центром спільно з центрами з надання БВПД та адвокатами системи створено [інформаційний дайджест системи БПД](#).

Запроваджений на періодичній основі, дайджест має на меті об'єднати всіх учасників процесу організації надання БПД навколо спільних цінностей і принципів. При цьому, даний інформаційний продукт може бути корисним для усіх, хто цікавиться питанням надання БПД ззовні системи.



Номери дайджесту системи БПД: [№1](#) (вересень 2014), [№2](#) (жовтень 2014), [№3](#) (листопад 2014), [№4](#) (грудень 2014), [№5](#) (січень-лютий 2015), [№6](#) (березень 2015), [№7](#) (квітень 2015), [№8](#) (червень 2015).



Детальну інформацію стосовно діяльності регіональних та місцевих центрів з надання БВПД можна отримати на [офіційних сайтах регіональних центрів](#), а також на сторінках Координаційного центру в соціальних мережах: [Facebook](#), [Twitter](#), [Google+](#), [YouTube](#).

e. Реалізація пілотного проекту щодо загальної оцінки фінансового управління і контролю в системі БПД в рамках продовження співпраці між Національною академією фінансів та економіки Міністерства фінансів Королівства Нідерланди та Держфінінспекцією України.

У лютому-травні 2015 року Національною академією фінансів та економіки Міністерства фінансів Королівства Нідерланди спільно з Держфінінспекцією України був реалізований другий етап пілотного проекту щодо загальної оцінки фінансового управління і контролю в системі БПД.

На цьому етапі пілотного проекту було зосереджено увагу на запровадженні з 1 липня 2015 року діяльності по всій території України 100 місцевих центрів з надання БВПД, та проблемах, пов'язаних зі своєчасністю відкриття місцевих центрів та ефективністю їх



функціонування, а також забезпеченням реалізації покладених на місцеві центри повноважень. Перший і другий етапи пілотного проекту є складовими процесу впровадження в Україні системного підходу щодо управління ризиками в державних органах.

Незмінними партнерами у реалізації другого етапу пілотного проекту виступили Мін'юст та Координаційний центр, діяльність якого стала об'єктом дослідження з точки зору управління процесом редизайну усієї системи БВПД, пов'язаного з відкриттям 100 нових місцевих центрів, як 3-го рівня системи.

У ході проекту, зокрема, проаналізовано оновлене внутрішнє середовище системи БВПД, розподіл повноважень та відповідальності між основними учасниками: Мін'юстом, Координаційним центром, Головними територіальними управліннями юстиції, регіональними та місцевими центрами з надання БВПД та адвокатами, які надають БВПД. Окремо розглянуто систему підзвітності, процес доступу до БВПД у цивільних та адміністративних справах та організацію її надання відповідно до чинного законодавства.

Під час пілотного проекту використовувались результати попереднього «пілоту» щодо запровадження системи фінансового управління та контролю на прикладі діяльності Координаційного центру (проведеного у листопаді – грудні 2014 року).

Ознайомитись з презентацією результатів першого етапу можна [тут](#).

У ході **другого етапу** пілотного проекту переглянуто попередньо сформовану стратегічну ціль діяльності Координаційного центру та уточнено її як «забезпечити надання доступної, своєчасної та якісної безоплатної вторинної правової допомоги особам, які мають на неї право, через запровадження трирівневої моделі управління в системі надання безоплатної правової допомоги».

Також переглянуто ризики, ідентифіковані за результатами попереднього проекту, та визначено їх пріоритетність в оновленому середовищі.

Поряд з цим визначено нові ризики трирівневої структури системи БВПД:

- (часткова) неготовність до запуску трирівневої системи БВПД з 01.07.2015 року;
- недостатня забезпеченість усіх місцевих центрів БВПД кваліфікованим персоналом;
- висока «собівартість» системи, значні витрати часу учасників системи на реалізацію встановлених процедур внаслідок лише часткової автоматизації основних процесів організації надання БВПД;
- низька оперативність отримання інформації про роботу оновленої системи керівництвом Координаційного центру, повільна реакція на диспропорції роботи системи;
- невідповідність «пропускної здатності» (частини) місцевих центрів кількості клієнтів, які до них звернулися;
- невирішення проблеми особи, що звернулася до місцевого центру, по суті;
- репутаційні втрати системи БВПД, нівелювання її незалежного статусу і можливе поглинання з боку органів адвокатського самоврядування;
- конфлікт інтересів через подвійне підпорядкування та підзвітність керівника місцевого центру директору Координаційного центру та регіонального центру;
- конфлікт інтересів у директорів місцевих центрів внаслідок призначення на такі посади осіб, які є адвокатами та входять до органів адвокатського самоврядування.

Способами реагування на ризики, які були прийняті робочою групою, стало їх зменшення, або прийняття. Для зменшення ризиків були розроблені заходи та рекомендації з визначенням очікуваного результату від їх впровадження.

f. Запровадження внутрішнього фінансового контролю.

З січня 2015 року розпочалося фактичне функціонування відділу внутрішнього фінансового контролю, стратегічною ціллю якого стало впровадження ефективної системи внутрішнього контролю в усій системі БПД та налагодження процесу проведення внутрішнього аудиту в регіональних та місцевих центрах з надання БВПД.

За перше півріччя 2015 року проведено 4 внутрішніх аудити в



регіональних центрах з надання БВПД в [Чернівецькій](#), [Полтавській](#), [Дніпропетровській](#) та [Харківській](#) областях. В процесі аудитів було оцінено діяльність згаданих центрів, дотримання ними законності використання і збереження майна, проведення господарської діяльності. Також за результатами аудитів виявлено недоліки та порушення в діяльності центрів, надано рекомендації щодо їх усунення та запроваджено процес моніторингу впровадження даних рекомендацій.

Крім того, на основі проведених аудитів, зібрано інформацію про типові ризики системи БВПД і розпочато процес формування та запровадження дієвих механізмів для управління даними ризиками. Вся концепція розбудови системи внутрішнього контролю в системі БВПД, як комплексної, вертикально інтегрованої системи, ґрунтується на концепції управління ризиками.

Розбудова системи внутрішнього контролю в Координаційному центрі та системі БВПД проводиться в контексті розбудови системи внутрішнього контролю Мінюсту з врахуванням рекомендацій Національної академії фінансів та економіки Міністерства фінансів Королівства Нідерланди та Держфінінспекції України, спрямованих на впровадження в Україні системного підходу щодо управління ризиками в державних органах.



Переглянути План проведення внутрішніх аудитів можна [ТУТ](#).